

[భాగవతములోని 'కుబ్జ' పాత్రకు యిదొక కల్పన. ఊహకల్పన. తుది యల్పముమాత్రమే పౌరాణికము. ఇందులో రాజు—కంసుడు. కృష్ణసర్పం—కృష్ణుడే. రక్తాంగి, నవనీత—కుబ్జ—కథానాయిక. ప్రతిఘట్టములోనూ నూత్రప్రాయంగా నడిచిపోతుంది. ఇంకా గోపికలూ, సరంగు, కావలివాడూ వున్నారు. పాత్రల పేర్లు ముందుంచి నాటిక గావుంచేకంటే యిలానే చిన్నచిన్న ఘట్టాలతో కేవలం సంభాషణామాత్రంగావుంటేనే వుత్సుకతవుంటుందని వుంచేశాను. మనసులోని మాటల్ని తెలియబర్చటానికి, తమాషాకు—అద్దంలోని ప్రతిబింబము మొదలైనవాటిచేత మాట్లాడించాను, యిది అసహజమైనా—కొంత వింతగా—క్రొత్తగావుంటుందని వుద్దేశించాను. ఇట్టివి నీనీమాల్లో చూస్తూనేవున్నాము. పౌరాణిక న్యక్తులని విరళించకుండా, కల్పనను చూస్తారని ఆశ. పాత్రల బౌచిత్యమూ, కథాకల్పనలోని వింతపోకడ కొంతయినా ఆదరిస్తారని నమ్మిక,—కృష్ణప్రేమకిదొక రూపము. ఆదెంత వరకు బౌన్నత్య దశపొందిందో చదివి నిర్ణయింతురుగాక.]

రాజుముందర ౧

'నూర్యాస్తమయానికిముందే నీవు పయనం కావచ్చును'.

'ప్రభూ! కనుపించటంలేదా, యెదురుగా ఆ చెరసాల అపరంజి తలుపులు యెఱ్ఱనెండలో కరిగి పోతున్నట్టు'

'అవును. కాంచుటలేదు. అస్తమయం సమీపించిందా? కవాటములు కరుగుతున్నవా?'

'ప్రభువులమనస్సు కలతగా—వున్నట్లుంది'.

'బౌను. ఆ కలతను తొలగించటానికే యీ కఫట నాట్యానికి నిన్నే యెన్నుకున్నందుకు సాధించాలి. హృదయంలోని దుర్బలనాళాల్ని త్రెంచుకోవాలి.'

'మధురాపతి! కన్నెప్రాయంనుండి యంత వరకు రాజసేవలో కక్తివంచనన్నమాట యెరగను. నిస్సంకోచమైన మీ ఆనతిచాలును.'

'కావచ్చునుగాని ఆ విపరీత కాంతాలోల కాలసర్మ నిర్మూలానికి నీ విలాసమెంత తగివున్నదో, నీ యువతీర్వం వానిముందు అంతగా కరిగిపోతుండేమోనని నీ ఆప్రమత్తతకోసం చెప్తున్నాను.—మరి ఆ చీనాంబరాలమాట మరిచిపోకుమీ!—వెన్నెలను చిమ్ముతూ లోనిమంట ఆరకండా ప్రజల్నించాలి.'

అద్దంముందు ౨

'ఇంత చక్కగావున్నావా? లేక యీ రాత్రీ, యీ అద్దం మోసగిస్తున్నాయా?'

ప్రతిబింబం—'నేను రక్తాంగినే!

'నీవా! నీకాపేరు తక్షడు'.

ప్రతిబింబం—'అయితే రక్తాంగిని.'

'అదీ బావులేదు'.

ప్రతిబింబం—'ఇకే వకవీరను'.

'నవనీత !—అదీ, అందక తైనంటూ యే గొల్ల పిల్ల నీమందు నిల్చోగలదు ? నీవాపల్లెకుపో—మొదటి చూపుకీ లాంగిపోతుంవా 'కృష్ణ' సర్పకిశోరం—యేదీ ఆ చెక్కిళ్ళను ముద్దుపెట్టుకోనీ—అబ్బ !! ఎంత చల్లగావుండీ అద్దం !!

పడవలో 3

మెరుస్తున్న చిన్నకత్తి—'నన్ను, మరిచి పోకేం'

'నిన్నా ! రాజహస్తాలనుండి నియోగింపబడి ఆ చిన్నమధుపం వేడిరక్తాన్ని చవిచూట్టానికి తహ తళలాడే నిన్నా ! మరవను'.

కత్తి—'ఆ మధుపానికి నా మొననివున్న విష మనే మకరందాన్ని యివ్వగలను'.

'కాని స్త్రీ సౌందర్యానికి, ఆకర్షణకు, విలాసానికి నీవిచ్చే గొరవార్హతలింతేనా ?

దంతప్పెట్టెలోనుండి—'చంద్రకిరణాలనే తలా, త్రాచుపొరల్లాంటి మాపయ్యెడల్లో, విడివిడని పూవులోని మకరందమల్లే నిన్ను భాసిల్లజేయడం నీకు గౌరవముకాదా ! మీగడ తట్టుకట్టుపుట్టములం తెరిచిచూడు—'

'ఇంకా ! ఆ సమయంరా లేదు'. అయస్కాంత ములా ఆ యినుపముక్కని నీ కౌగిలికి తహతహపడే అదనులో, యీ చీనాంబరములు కట్టుకుని, నీ కౌగిటిలో మమతభ్రేష్టి నీకార్యము నెరవేర్చుకోగలవు నిరంతరాయముగా—యీ అలంకరణముతో నీవు వాడికళ్ళని చీకటిబుచ్చుగలవు—కాని చాపల్యంకొద్దీ, అంతకుముందు తెరిచి తాకనైనా వద్దని 'రాజు న్నొక్కి చెప్పాడు ; అందులోని రహస్యమేమిటో అయినా మీరను—హొమ్మ ! మేలుకునివున్నానా ?—కలగంటున్నానా—యిదేం! పడవకూడా నిద్రిస్తున్నదా ?! కలకంటూన్నదా—అదిగో—చక్కని భూపాలరాగం

మురళిపాడుతో రది. అతనికి మురళివాయింపడము ఆల వాటట.—కోడికూడా కూస్తున్నదే—

యమున ఒడ్డున ౪

'ఈ యమున కెరటాలకు, లేయెండ తళతళ బంగారుపూవులు జల్లుతున్నది. ఇవి సైకతసీమలా?— స్వర్ణసీమలా !! యీ నిండు సౌందర్యాన్నెలా చీల్చుకు పోగలనూ ? యొక్కడికి ?—ఆ మురళీ మధురగీతమే నన్ను లాక్కుపోతున్నది.'

గోవికలతో ౫

'పిల్లా యెవరేనీవు ?'

'మాట్లాడకమీ నోట్లోనివెన్ను జారిపడి పోతుంది'.

'మీరందరూ యెవరో, నేనూ అదే, కనుపించటంలేదూ ?'

'రాసా మెల్లిగా మాట, యీమె అసాధారణముగా మెరుస్తోందే'.

'బౌనే వెన్ను యీరూపముదాల్చి ప్రతీరాత్రీ విహారిస్తున్నదేమోననిపిస్తోంది'.

'నీపేరు చెల్లీ ?'

'నవనీత'

'ఎందుకున్నావిక్కడ.'

'వెన్నెందుకున్నా దీ పల్లెలో అంటావా, అందుకేనా.'

అయితే నవనీతం మాయింటిసొమ్ము—రాపోదాము.

ఉహూఁ మాయిల్లే వెన్ను, మాయింటికే రావాలి.—

'ఇంత కమ్మగా మాట్లాడ మెలా అబ్బింది మీకు ?'

'గడుసుదానివే, వసంతంలో కోయిల కోయిలను అడిగిందిట.'

'ఇంతకమ్మగా యెలా కూస్తున్నావే ?' అని. (పశేషం)